

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

Joi 20 August st. v.
1 Sept. st. n.

Va esi joia si dumineca.

Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 62.

ANUL XVII.

1881.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România 2 galbeni.

Mintea și norocul.

— Novela. —

(Urmare.)

N'avuse timp s'o studieze cum se cade, căci stăpânul seu se întorsese, luase cheile dela lada cu bani, se plecaseră, descuiase cu solemnitate obiceiuită întâiu lacătele apoi brósca, ridicase puținel capacul cel greu al lădei, vîrîse prin căscătura îngustă mâna sa în ladă și scoțînd cu o singură apucătură esersată tocmai trei sfânți, nici mai mult, nici mai puțin, se întorsese spre Lițu și-i predase banii.

Zimbetul perise întru aceea de pe fața lui și nu rămase nici o urmă, care se fi putut denota Lițului dispozițiunea șefului seu.

Luă sfânții și se duse la lucrul seu, ier primul moment de libertate il folosi pentru a-și cumpără mânușile.

Domnu Ciucure nu zimbise de géba, și zimbise a reu, căci ietă ce cugetase el atunci.

— Poți tu să-ți cumperi mânuși, câți vrei, când vrei și cum vrei, dar nu-i bine să ții „hop“ până ce nu esti în joc.

Avea s'o pățescă Lițu cât de bine. El însă nici pe departe nu se temea de asemenea ocară. Mai curînd ar fi crezut, decă i-ar fi țin cineva, că are să moră, decăt, că nu va fi chemat la nunta coconiței Ciucure.

Și totuși, cu durere trebuie să o spunem, avu să infrunte această ocară, neauđită, nepomenită, necređută. Dintre toți ómenii ai casei numai el nu fu poftit la nuntă, nici măcar la cununie în biserică, de cum a casă la mēsa cea cu 5 rēnduri de farfurii puse una peste alta, și cu argintaria cea scumpă și cu paharele de clestar.

Deu așa o păți Lițu, rămase cu mânuși, cum am țin... după ușă.

De atunci a eșit vorba prin Bidinesci, care nu s'a perdut nici până în ziua de astăzi.

— Veđi să n'o pătesci, ca Lițu cu mânușile.

Eroul nostru atacat atāt de grav la onórea sa de om filotim, cu carte și cu purtări, părăsi casa lui chir Ciucure, acceptānd un post la domnul Cāntar, care erā singurul concurent al lui Ciucure în tot orașul Bidinescilor.

II.

Chir Cāntar erā om mai cōplit, mai tinēr, mai umblat prin lume, prin ale țeri străine, dōr fusese chiar până la Hararamstradam; prețuia mai mult științele teoretice de cāt toți ceialalți colegi, sēu concurenți ai sei căci în comerț nu esistă colegialitate, ci numai concurența cea pismósă domnesce. O nimerise bine Lițu

la chir Cāntar. În scurt timp devenise, cum am țin, mâna drēptă a Cāntarului. Când lipsiá Cāntar, Lițu i luá locul. Sē vorbiá, că îndată ce va deveni fēta lui Cāntar, care acum erā numai de vr'o 12 ani, în vērștă de mārítat, Lițu o va primi de nevēștă.

Dar, spre fericirea nōștră și spre buclucul Lițului, nu ajunse trēba până întru atāt. Ȋcem spre fericirea nōștră, căci decă s'ar fi însurat Lițu, s'ar fi încheiat istoria sa, și n'am fi avut cum să demonstrăm, care din dōuē este mai mare: mintea sēu norocul.

Lițu însă, de multă învățătură și de multă cetanie devenise cam uituc, sēu distras, cum se țin astăzi. Distracțiunea sa provocase deja mai multe neajunsuri și tot distracțiunea erā menită să pună capēt carierei sale de comerciant.

Nu scim cum și de unde dase pentru o carte geognostică, adecă peste o scriere în care se spune, cum s'aū format straturile pământului, din ce materie sūnt compuse și altele între care anume și aceea cum pōte cunōsce omul din formațiunea unui strat, natura celorlalte straturi, cari sūnt mai afunde. Atāta cetise Lițu în această carte, în cāt credea ca se pricepe la aceste treburi și se încercă în tot chipul a-și luá folosul științei sale. După cercetările sale, făcute în mai multe părți, erā convins, că va găsi ore când o baie de cārboni de pētră, sēu de diamant negru, cum i plăcea să țină el.

Aceste ocupațiuni și preocupățiuni i slăbiseră cu totul puterea memoriei sale și el deveniá, cum am apucat a o spune deja, din ce în ce mai uituc. Scriá prin cataștișele sale: ađi cārboni în loc de măslīne, mäne baie în loc de prāvălie, ori apoi însemnă că a vēndut mii de măji de piper, ori se întēplă de rugă prin scrisorile neguțotăresci ale casei pe cāte un corespondent, ca să cerceteze și să sape prin sacii de cafea, dōr de va da de vr'o urmă de cārboni și p'acolea, și alte multe d'ald'astea.

Chir Cāntar erā om bun, stimă pe Lițu pentru învățătura sa, și i trecea cu vederea distracțiunile, dar când se îngroșiá vr'una prē tare, atunci il muștră puțin, însă cu multă delicatēță, rugāndu-l, ca altă dată să ia mai bine sēma.

Într'o sēră, lipsind chir Cāntar la închiderea prāvăliei, Lițu luá cheile, ca să le ducă a casă, căci așa dispusese stăpānul; dar până a să duce a casă, Lițu, după obiceiul ce-l luase dela o vreme încōce porni spre o cafenea, pentru a să întâlni cu cineva, cu care să pōtă el, după placul inimei sale să vorbēscă despre băi, cārboni și apoi erăș despre cārboni și despre băi, vārînd această témă până 'n infinit și până să mai găsiá cineva împrejurul seu, ca să-l asculte.

În sêra ceea Lițu avu din întêmplare o cêtă n-tregă de ascultători. Însê cât spunea mai mult cu atât se împuțină cercul, mai cu sêmă din momentul unde Lițu ajungând la estas, uitase de a mai comandă vin, astfel încât auditorul seu nu mai putea sê-și umple paharele de butilca lui cum făcuseră toți în tot decursul serei, fără ca Lițul, sê fi observat măcar, că alții i consumau vinul și încă în ce cantități. Remas singur, ceru adițiunea dela birtaș, adecă voi sê plătescã. Toemai atunci sê minună cât vin beuse el în aceea sêrã, dar mai mare i erã mirarea, că cu tótã bêturã nu simțea nimic în cap. „Efectul labôrei mentale“, — dîse el în sine, — „dēcã spiritul meu nu ar fi fost atât de ocultat, și n'ar fi cerut reimplasarea părților mistuite, această cantitate de vin m'ar fi trintit la pãmênt, dar nu numai pe mine, ci chiar pe un bou l'ar fi trântit“.

Cu aste gânduri apucase calea în spre locuința sa. Mergênd simți în busunarul paltonului seu niște chei, în primul moment cređu, că ar fi îmbrãcat din greșelã un palton strãin! Dar cercetând mai bine, găsi niște notițe geognostice în alt busunar, din care sê convinsese, că paltonul tot erã al seu.

Acum nu sciea sê-și esplice originea acelor chei mari și grele.

— Cine scie, cum i va fi pus cineva din greșelã în busunarul meu, — dîse în sine, și ca om consciințios, precum sînt și trebuie sê fie toți grãmăticii, sê întôrse ca sê cerceteze în cafenea și sê alle pe proprietarul cheilor.

Din cafenea plecase mai tótã lumea, ier din cunoscuții lui Lițu, cari mai remãseserã p'acolea, nu reclamã nici unul cheile Lițului, care dupã cum scim noi cei ce nu sîntem uituci, erau cheile dela prãvălie. Lițu uitase însê ca pãmêntul de ele, și că le bãgase chiar el în busunar, dupã ce sê închisese prãvălia.

Ca sê nu aducã în perplexitate pe necunoscutul proprietar al cheilor, Lițu sê hotãri a le lãsã la cafegiul, rugãnd pe acesta, ca sê dea cheile, ori cui i le va cere.

Un tinêr, care ședea la o mêsã, în apropiare de locul unde vorbiã Lițu cu cafegiul, auđi întrevorbirea lor. Acest tinêr avusese un trecut furtunos, fusese atașat la mai multe case comerciale și pãrãsise pe tôte de-a rëndul cu gãlcévã. Șefii lui susținuserã toți, că l'ar fi prins cu ocaoa micã. El cunoscea, ca tot orașul pe Lițu, ba din întêmplare trecuse în aceea sêrã pe dinaintea prãvăliei lui Cântar în acel moment când sê închidea, și vêduse, că Lițu luase cheile cu sine. Înțelegênd strașnica distrațiune a Lițului, sê decise a profitã de dênșã, deci sê sculã dela mêsã, și înaintând spre cafegiu îl întrebã, cu fața îngrijatã:

— Domnule, n'ai găsit cumva pe aici niște chei. Sciu bine, că le-am pus în busunarul paltonului meu, dupã ce l'am desbrãcat, și acum nu le mai găsesc! — Aice sînt, aice sînt, — sê grãbi a-i respunde Lițu încântat, că s'a găsit stãpãnul cheilor, poftim, na ți-le sê vede trêba, că din greșelã le-ai pus în busunarul paltonului meu, care erã atêrnat, pare-mi-se, de acel cui.

— Da, da, — afirmã tinerul, — toemai lângã acel cui pusesem paltonul meu. Îți mulțãmesec domnule, m'ai scãpat de un mare necas, — cu aceste cuvinte puse mãnile pe chei, și o tuli cu ele pe usã afarã.

Cafegiul voiã sê mai observe ceva Lițului, căci lucrul nu i sê prã pãrea curat. Dar acesta sê întorsese cu gândurile, ier pe la bãile sale de cãrbuni și nu înțelegea nimic din tôte cãte i spunea cafegiul. Sê duse fãrã a reflectã la intențiunile lui binevoitôre.

Cafegiu vêdênd că Lițu sê duse neîngrijat dede numai din cap. Dēcã n'ar fi avut de lucru, pôte că tot n'ar fi lãsãt trêba intru atãta, dêr trebuia sê se ducã în pivniță ca sê mai potrivescã vinurile, căci i sê cam

ispraviserã cele potrivite. La această trêbã sê putè da însê numai nôptea, pentru ca sê nu vêdã lumea donițele cele multe cu apã ce le cãrã în pivniță. Fiînd ocupat în ast mod, uitã de chei, tot atât de bine ca și Lițu.

Fôrte rêu și fãrã de cale, mai cu sêmă cât în privința Lițului, căci acel tinêr nu ceruse cheile prãvăliei dôr de „flori de mêr“, ci pentru ca sê le întrebuinteze în folosul seu și în paguba lui chir Cântar și spre stricãciunea Lițului. Scurt, pungașul deschise cu cheile prãvălia lui Cântar des de diminêta, pãr că ar fi fost el stãpãn pe ea, luã ce erã mai de preț și cât putè sê care din ea, și o pãrãsi așã deschisã în voia întêmplãrii. Când venirã bãeții de prãvălie, sê mirarã fôrte mult aflãndu-o deschisã, cu atât mai vêrtos, căci ceruserã cheile dela Lițu, care nu voiã sê scia nimic despre ele, pe când ei sciau prã bine că le luase el cu sine.

Chir Cântar când aflã despre această bazaconie, nu fu cuprins atât de mirare, cât de arțag, și cu drept cuvênt, me rog dvôstre, cu prã drept cuvênt. At este puțin lucru de a lãsã cheile prãvăliei pe mãni de pungaș?

Lițu trebui sê pãrãsescã și casa lui chir Cântar.

Ier d'aici sê trage vorba Bidinescoilor. „Veđi sê n'o pãtesci ca Lițu cu cheile“.

III.

Lițu avea un al doilea vêr, un om uscat, supt și la trup și la fațã, nêcãjit, sêrac, dar cu minte sãnãtôsã de român, nestricatã prin invêțãturã de prin cãrți sarbede. Lițu sê duse la acest al doilea vêr, cu numele Iordanicã, căci n'avea în cãtrãu. Iordanicã i dîse: „Prã multã minte nu e bine sê aibã omul, mai bine un grãunte de noroc decãt un car de minte, mai ales decã e pusã claiã peste grãmadã“.

Lițu sê mânia și sê jurã pe sfãnta Sofia, că nu sê va astêmpêrã, pãnã ce nu va fi dovedit vêrului Iordanicã și lumii întregi, că cu singura sa minte va face minte.

— Un grãunte de noroc, tot trebuie sê fie la mijloc, căci fãrã de aceea nu va merge, — repetã Iordanicã.

Theochar Alexi.

(Va urmã.)

Te-am vèdut...

Te-am vèdut ș'a ta iconã,
Dulce-a sufletului meu,
Pe unde-am umblat, departe
Lângã mine-a fost mereu.

Dar mi-am đis: „Rãbdare! Timpul
De dureri alinãtor
Stinge-va a ei iconã
Ș'al têu gând sfãșietor“.

Ierãși te-am vèdut scump ànger,
Și cu foc ne-am sãrutat
Și la glasul crudei sôrte
Lungul drum am apucat.

Ađi gãndindu-mè la tine,
Nu n'cetez a suspinã:
Dorul sãrutãrii tale
Môrtea-l pôte alinã.

Iulie 1881.

M. Pompiliu.

S A L O N

Festivitățile române din Sibiu.

(Corespondințe particulare.)

Țilele în a căror ajun ne aflăm, de sigur au să formeze epocă în istoria culturii noastre naționale. Măne, în 27 august, se va deschide aici în Sibiu adunarea generală a Asociațiunii transilvane și esposițiunea națională română.

Deja cu trenul de astăzi a și venit să asiste la aceste serbări un public numeros, și ați sera

în ajun,

ca introducere, dnii G. Moceanu, N. Velescu și L. Gorganu, artiști români din București, deteră în grădina „Flora” o reprezentațiune extraordinară de gimnastică, dansuri și cântece, în cari se destinse „Omul sburător” de dl N. Velescu.

*

Adunarea Asociațiunii

se deschise la 27 august 10 ore înainte de miezăzi în sala din otelul „Împăratul Românilor”, unde s'a adunat un public numeros din toate părțile Transilvaniei, și din unele ale Ungariei în fruntea cu Esc. Sa mitropolitul Miron Romanul, vicariul Popea, precum și mai mulți bărbați din România; între acestia vedurăm pe poetul Sion, generalul Davila, pe profesori Laurian, Nicorescu, Ion Popescu, Pompiliu, și pe alții. În galerie ocupase loc o frumoasă ghirlandă de dame române.

Un deosebit interes avu pentru publicul adunat adunarea presinte și pentru motivul, că ea fu presidată de însuși președintele seu nemuritorul filolog dl Timoteiu Cipariu, carele în etate de 77 ani, totuși nu pregetă d'a se infăcișa la acesta adunare spre a o conduce și astfel a-i da lustrul cât se pôte de mare.

Între oșpeții străini vedurăm pe comitele suprem Wächter, pe șeful poliției locale, și pe alții din afară și din localitate.

Ilustrul președinte venind în sala ședințelor, în fruntea comitetului Asociațiunii, fu salutat cu vivate entusiastice. Apoi urcându-se pe tribuna rezervată biuroului, rosti un cuvânt de deschidere plin de idei profunde; durere însă, că din cauza slăbiciunii tonului, această cuvântare n'a fost audită în toate părțile salei. În ea s'a accentuat și pierderea mare ce a suferit Asociațiunea prin mórtea membrului și secretarului seu II, dr. Iosif Hodoș, ceea ce adunarea a ascultat sculându-se în picioare.

După cuvântarea incununată cu vivate, luă cuvântul dl Anania Trombițaș și salută adunarea în numele locuitorilor români din Sibiu, exprimându-și bucuria, că Asociațiunea de asta-dată a treia-óră onorează orașul acesta cu adunarea sa generală, încheiând: Bine ați venit atleții culturii române!

Secretarul dl Bariț ceti numele membrilor morți dela ultima adunare generala: Demian Moga, Petru Hódre, dr. Iosif Hodoș, Nicolae Orghidan, Vasile Popa, dr. Paul Vasicu, Nicolae Mihălanu, Anton Bechnitz, George Rafiu, Nicolae Todea, Iacob Castorianu.

La propunerea dlui Bologa se esprime condolința prin sculare.

Conform programei, secretariul dl G. Bariț dete cifire raportului anual al comitetului despre activitatea desvoltată în decursul anului 1880/1. Comitetul a desvoltat în anul trecut cea mai mare activitate, administrând fondul Societății și făcând colectă pentru redicarea unei buste în memoria lui Andreiu Mureșanu. Secțiunile nu s'au întrunit nici odată, căci n'a intrat nici o lucrare, care să fi reclamat întrunirea lor. S'au

făcut pași spre a se esecută hotărîrea adunării din Turda pentru aranglarea unei esposițiuni, însă — precum se scie — guvernul a interdis ținerea acesteia de cătră Asociațiunea. La concursul pentru operatul explicător al legii comunale au intrat două, însă unul din autori, dl Iosif Pap ș-a retras opul, celalalt nu s'a găsit vrednic de premiat. Despărțemintele n'au respuns la apelul comitetului pentru a face raporturi despre situațiunea geografică, etnografică și sanitară a respectivelor ținuturi. Venitul menit a se da pe anul curent ca ajutore s'a urcat la suma de: 5344 fl. 22 cr.

Tot odată se împarti rațiociniul tipărit despre starea cassei Asociațiunii și despre fondul unei academii române de drepturi, pe anul 1880/81. Din acesta vedem, că în anul acesta în cassa Asociațiunii au intrat în bani gata și efecte 8076 fl. 12 cr., cheltuelile au fost 4212 fl. 42 cr., deci crescământul este de 3863 fl. 70 cr. Fondul întreg se urcă la 79,562 fl. 29 cr.

Fondul Academiei române de drepturi a crescut în anul trecut cu 1443 fl. 79 cr.; fondul întreg s'a urcat la 18,876 fl. 96 cr.

Conform ordinei de ți se alege comisiunea de 3 membri pentru luarea în revisiune a fondurilor și cercetarea întregului rațiociniu, în persoanele dlor Iosif Pușcar avocat în Brașov, Ioan Roman avocat în Făgăraș și dl Petru Nemeș notar public în Brașov.

Se alege altă comisiune de 3 membrii pentru incassarea de tace dela membrii vechi și dela cei cari se vor înscrie de nou, în persoanele dlor Anania Trombițaș, Ioan Popa avocat în Sibiu, Daniil Lica avocat în Bistrița.

Se alege a treia comisiune de 5 membrii cu scop de a esamina proiectul de budget al Asociațiunii, presintat de cătră comitet pe anul următor, în persoanele dlor Gavril Man avocat în Deș, Iosif Pop jude regese în Brașov, Alesandru Micu vicar în Făgăraș, dr. Grigoriu Silași profesor de universitate în Cluș și Alesandru Romanu profesor de universitate în Budapesta.

Se mai alese și a patra comisiune tot de 5 membrii, care va avé a se ocupa cu propunerile și proiectele câte se vor fi depus la biuroul adunării, în persoanele domnilor Alimpiu Barbolovicu vicar în Șimleu, Alesandru Onaci jude la tribunal în Brașov, dr. Nicolae Oncu avocat în Arad, Ioan Popescu protopop și profesor în Sibiu și Andreiu Cosma prefet în Tașnad.

În fine vice-președintele dl Iacob Bologa face cunoscut adunării, că magistratul orașului Sibiu va deschide începând de luni pentru membri adunării camera armaturelor vechi.

În legătură cu acesta dl secretar Bariț insciinteză adunarea, că biblioteca și archiva Bruckenthal asemenea s'a pus la dispozițiunea membrilor Asociațiunii pe timpul cât vor petrece în Sibiu.

Ședința primă se incheie la 11¹/₂ ore din ți.

*

Deschiderea esposițiunii naționale

se factu în aceeași sală, la 12 ore din ți, în locul comitetului Asociațiunii, urcându-se pe tribună comitetul esposițiunii.

În numele acestuia, președintele dl *Parteniu Cosma*, adresă publicului o cuvântare bine compusă, începând astfel:

„În numele comitetului esecutiv ve salut, apostoli ai pacei, amici ai labórei! Țiua de astăzi judece-o străini cum vor voi, va rămâne memorabiă pentru noi, cari desconsiderați de totă lumea, astăzi dovedim, că, sântem un popor tiner, plin de viață, însuflețit pentru progres, un popor care pricepe spiritul timpului...”

„Industria este în timpul de ați măsura cu care, se compunese valoarea unui popor. Dar nu numai bașă, bunăstării și a civilizațiunii este ea, ci este totodată,

conservatoriul libertăților publice, pentru că ea ni dă elementul cel mai independent în stat: clasa de mijloc...

»Patria noastră peste tot este o țară agricolă și nu se poate lăuda încă cu vr'o industrie dezvoltată. Nu se poate nega, că în timpul din urmă bărbați adânc cugetători din sinul elementului domnitor, cu tot zelul nivesc se deștepte și desvôle în poporul magiar simțul pentru industrie și comerț. Dar chiar și aceste năsuințe puțin efect produc la poporul român, pentru că de el este rece inima celor de altă limbă, el nu este obiectul îngrijirilor lor...

»Suntem deprinși a fi întimpinați din partea compatrioților nostri cu imputarea, că poporul român este peste tot mai înderetru în toți ramii de cultură decât multe alte popore din patrie. E bine, chiar de ar fi așa, cine poartă vina? Poporul român nici într'un cas. N'are românul altă vină, decât numărul, tenacitatea și eminentele calități cu cari l'a înzestrat natura. Dezvoltarea acestor virtuți a trebuit paralisată în trecut prin legi apăsătoare pentru el și prin privilegii pentru alții, căci între condițiuni egale, poate n'ar fi putut concure cu el alte popore...

»Așa cred, că om serios și iubitor de dreptate, are nu numai să admire și puținul progres, ce, după un timp atât de scurt și cu mijloace atât de modeste, poate observa la român pe toate terenurile de cultură, căci românul și astăzi în era egalei îndreptățiri, departe de a fi încurajat din mijloacele statului, la cari și el contribuie milioane, este avisat numai la sărăcia sa, și încă și aci la tot pasul paralisat, denunciat (Așa e! Bravo! Să trăiescă! — din toate părțile) și suspiciionat în cele mai sănate sentimente patriotice ale sale.

»Expozițiunile sunt astăzi cunoscute de cele mai bune ocaziuni: spre a se cunoște poporele, a învăța unul dela altul, a năsuși la emulare și prin asta la perfecționare. Tote însă, ca să se potă corespunde pe deplin destinațiunii lor, au să se bucure de spriginul moral și material al statului. Aceste condițiuni ne lipsesc noue cu totul...

După aceste descriind cum Asociațiunea transilvană, unica noastră autoritate națională cu scop cultural, după ce în 1862 arangiasse o expozițiune națională în Brașov, voi să arangeze și în anul acesta o astfel de expozițiune, și cum guvernul nu-i permise nici asta, (Förte reu!) și cum apoi indiviđi particulari continuară lucrarea începută, și făcură ce li fu posibil, ca expozițiunea, cât de modestă, dar să se facă. (Să trăiescă!)

Apoi continuă cam astfel:

»Recunoșcem, că este un lucru cam neusitat, ca asemenea expozițiuni să se arangeze numai din produsele unui element, într'o țară unde împreuna viețuesc mai multe popore. Asta însă provine: de o parte din natura românului, care ține mult la individualitatea sa națională, și nu numai nu doarece a se mândri cu pene străine, ca să trecă de mai mult decât este, ci fericit decă il lasă alții în pace, preferesce a se alipi chiar de defectele sale, numai ca el să se potă manifesta în fața lumii de ceea ce l'a dat Dumnezeu! (Aclamațiuni entusiastice.)

»De alta parte provine de acolo, că expozițiunea a fost inițiată de către Asociațiune, care conform chie-mării sale, numai de a poporului român cultivare este datore, dar și în drept a se îngriji».

Apoi accentuând greutățile cu cari avu d'a se lupta comitetul, și că unicul sincer amic i-a fost diaristica, încheia:

»Cu toate aceste veți găsi Dvostre în modesta noastră expozițiune lucruri cari dovedesc un progres îmbucurător pe toate terenurile de cultură; ba veți afla lucruri la cari deja cu mândrie putem atrașe atentiunea lumii

civilisate, cu cari — cutez a afirma, că nu mi se va impută de nemodestie, când dic, cel puțin atâta, că prospecte sigure de învingere putem provocă la concurența pe veri-care popor din patrie. (Să trăiescă!)

»Talentul, gustul estetic, diligența și ingeniositatea femeii române se manifesta în expozițiunea noastră într'un mod admirabil. Industria de casă a țeranței române ar face onore ori cărei națiuni civilisate! (Să trăiescă!) Ve va suprinde repede progres al meseriașilor români, cari la expozițiunea precedentă așa dicend nici nu esista, astăzi cu capul rēdicat pot să se presente la oricare expozițiune. Pe terenul artelor încă veți găsi astfel de talente, cari încurăgiate după merit, ar produce minuni.

»Expozițiunea noastră de altmintrea nu are mențiunea de a emulă cu expozițiunile altor popore mai favorate de sorte. Ea este expozițiunea unui popor, care abia poate numeră o generațiune născută între referințe mai umane. Ea are scopul, ca noi înșine să ne cunoșcem, să vedem cu ochii ce scim și ce nu scim? Ce putem deja astăzi prezenta lumii ca semn de civilizațiune? și în care direcțiune avem să ni dezvoltăm toate puterile, ca să ni procurăm o stare mai bună, să progresăm cu timpul și să putem ajunge pe alții?

»Din acest punct de vedere ve rog eu să binevoii a judecă modesta noastră întreprindere, pe care prin aceasta o declar deschisă».

După această cuvântare acoperită cu vii aplause, se sculă vicariul Alimpu Barbolovicu și printr'un discurs improvisat mulțami comitetului expozițiunii pentru fatigile multe puse întru realizarea sublimului seu scop.

Apoi tot publicul se dusé în localitățile expozițiunii, spre a vedé acolo produsele industriei române. Dar despre aceste vom vorbi într'un articol special.

La trei ore după miezăzi publicul la vr'o două sute de enși s'a adunat la un

prând comun

în grădina Hermann, luând parte și câteva dame, între ele dna Măcelar în costum național.

Aici se întruniră și oșpeții din România, dimpreună cu damele venite cu dēnșii.

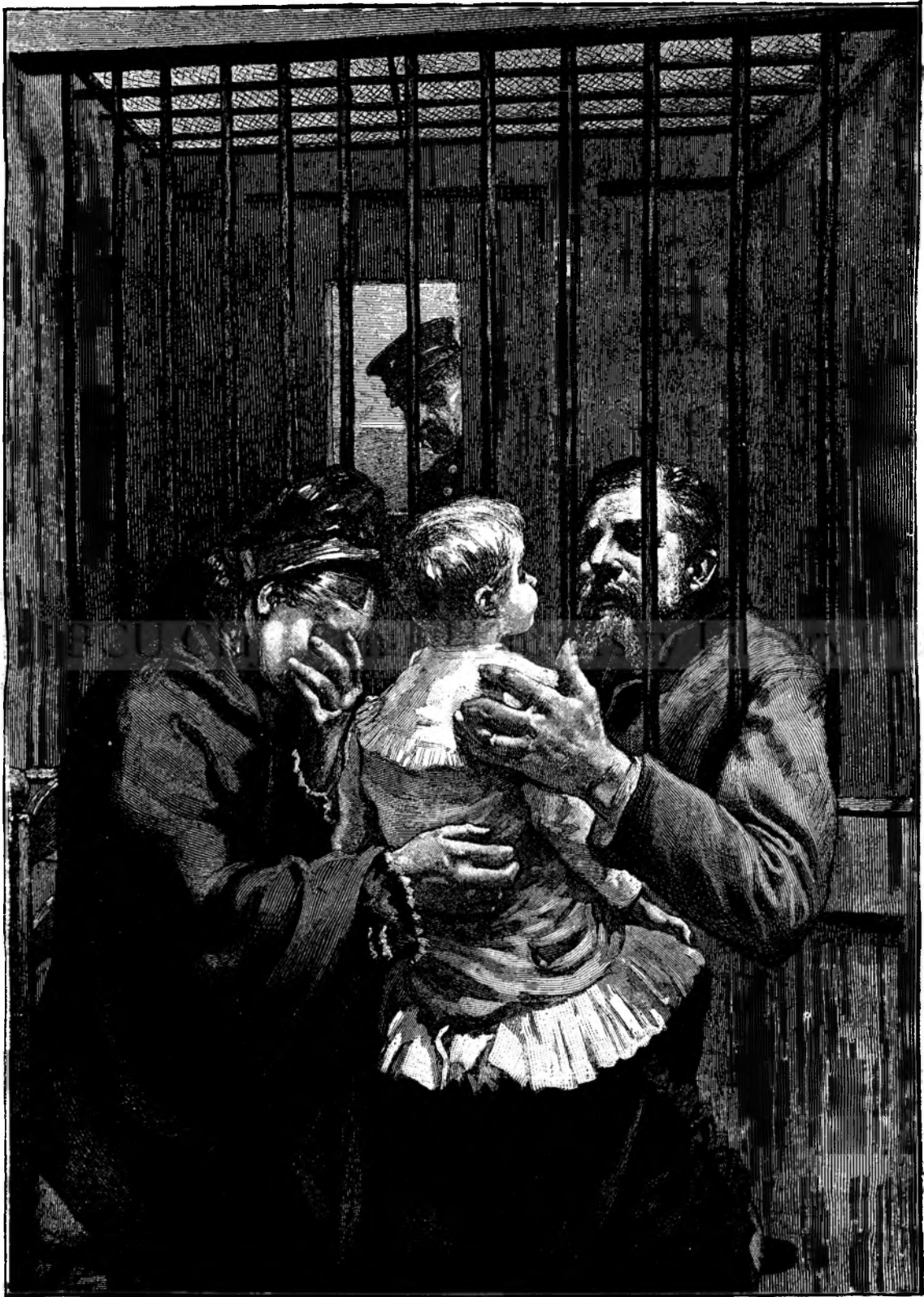
Șirul toastelor s'a deschis de către președintele Asociațiunii, Rds. D. Tănuteiu (Șipariu, carele a închinat poculul seu pentru casa domnitoare, vicariul Barbolovicu pentru comitetul expozițiunii, protopopul Augustin Antal din Beiuș pentru solidaritatea românilor din Ungaria și Transilvania, dl comerciant Diamandi Manole din Brașov în mai multe rânduri pentru poetul Sion, pentru gen. Davila, pentru G. Bariț, dl Davila pentru femeia română, dl Laurian a pronunțat două toaste frumose, au toastat dnii profesorul dr. Nicolae Pop, avocatul Ioan Popa în stil umoristic, președintele de tribunal Ioan Florian și alții.

Societatea s'a despărțit la 5 ore și jumetate cu cea mai buna dispozițiune.

După prândul comun mai mulți profesori gimnaziali dela Blaș, Năsăud, Brad și Beiuș ținură o conferință amicală, conversând despre mijloacele și modul cum s'ar puté iniția o reuniune a profesorilor dela școlele medie române din țară și despre aducerea în consonanță a planului de învățământ în gimnasiile române.

Dar cestiunea remase numai în stadiul desbaterii, căci conclusiune finala nu se puté lua, nesimțindu-se cei de față competenți a face această.

Séra la opt ore Reuniunea română de cântări din Sibiu dete un

O cercetare în temnița.

concert

în sala otelului „Împeratul roman“, unde se întruni un public foarte numeros și distins, unele dame purtau costum național.

Piese înșirate în programa publicată în nr. trecut al foii noastre fure executate cu cea mai mare precizie, și aplauze viforose exprimară în mai multe rânduri plăcerea publicului.

Dna Ana Moga încântă și de asta-dată publicul cu vocea-i dulce și melodiasă, cu care execută frumoasa „Adelaida“ de Beethoven; domnișora baronesa Elena Pop în duetul cu dl Dima din „O noapte din Granada“ ni dete o probă nouă de școlă bună ce are; doșora Maria Roșca escelă și de asta-dată prin vocea-i simpatică; dl Dima ca cântăreț și ca conducător de chor a fost întîmpinat cu aplauze bine meritate, iar dl Eugen Popoviciu probă că este un foarte bun violonist.

Trebue să însemn aici, că escelenta noastră pianistă, dna Minerva Brote a acompaniat pe pian cu multă artă unele din piesele cântate.

Chorul făcū mare progres din tōmna trecută, execută bine pointând tōte piesele, deosebi însă facură senzațiune: Hora Severinului, Trei cântece poporale de Mendelssohn-Bartholdy și partea întâia din „Cruciații“, poemă romantica pentru soli și piano de N. W. Gade.

Despre această seră pre frumoasă aș pute să scriu mult, dar timpul nu-mi permite; observ numai, că publicul s'a depărtat ducēnd cele mai frumoase suveniri și sub impresiunea unei înalte bucurii pentru progresul ce în arte desvōltă societatea română.

Și cu aceste se termină programa dīlei prime.

*

Sedința a II a Asociațiunii

se deschise în 28 august la 10^{1/2} din zi, în preșința unui public mai mic, dar ales.

După verificarea procesului verbal al ședinței trecute, dl Diamandi Manole propuse ca membrii Asociațiunii să facă în corpore excursiune la mormēntul lui Șaguna în Reșinari; se primi în unanimitate, și se decise pentru excursiune ziua de marti.

Apoi ședința se redicā, amânându-se continuarea pe ședința de mâne, și membrii purced în corpore la locul de repaus etern al lui Alesandru Papiu Ilarianu, spre a asistā la desvōlirea solemnă a monumentului pus acestuia.

*

Inaugurarea monumentului lui Papiu

se făcū la 11^{1/2} ore, asistând un public numeros, care a umplut tot spațiul de lângă biserica gr. c., unde e redicat monumentul.

Acesta consiste din o bustă, care — durere nu pre sēmēnă — se nalță p' o columnă dela capētul mormēntului unde zac osemintele marelui defunct. Monumentul acesta, precum se scie, e făcut pe speșele Academiei Române. El pōrtă de cătră mormēnt inscripțiunea:

„Alesandru Papiu

Născut în 27 sept. 1827, în Budiu Transilv.

Dr. în legi, profesor, juris-consult, ministr. just.

proc. gen. membru Soc. Acad. Rom.

Mort în Sibiu la 11/23 1877.

Ieră pe frontispiciul monumentului se află gravate următoare cuvinte:

„Pentru meritele literare
Academia Română i-a pus

Acest monument!“

Tot Academia trāmise pe monument și o cunună tricoloră, cu o bandă albă, pe a cărei corde erau următoarele inscripțiuni: „Lui Alesandru Papiu“, — pe celalaltă: „Academia Română“.

Academia fu represintată la această solenitate prin membri sei dnii: Sion, Bariț, Babeș și Roman, afară

de cari asistară și câțiva membrii corespundinți. Familia repausatului încă a fost represintată prin sora lui, soția preotului Basiliu Pop, preotésă în Bidiu și două nepōte, tōte în doliu adānc.

Mormēntul ęnsuși fu inzeștrat cu mai multe cununi.

După serviciul divin celebrat de protopopol dl Ioan Russu, asistat de mai mulți preoți, se servi lângă mormēnt parastas, după care dl George Bariț, rosti în numele Academiei un discurs bine simțit, din care scōtem aceste idei:

Nu este necesar să vă spun cine a fost Alesandru Papiu! Toți șcim că dēnsul a ęșit din Transilvania și a devenit unul din cei mai mari ęmeni ai Romānilor. În mijlocul gōnelor, înainte de trei-șeci de ani, dēnsul s'a esilat pe sine ęnsuși de bună voie, dar din fericire nu s'a esilat în loc străin, ci la frați d'ai lui, cari aș știut să-l aprețuiescā.

Șciind ei, că un bărbat de talia lui Alesandru Papiu, cu eminentele sale talente cu vasta sa șciință, aici nu va ajunge să-și pōtă realisā dorințele sublime, cu atāt mai vērtos l'au îmbrāșat, încāt noi l'am vedut urcat la cele mai înalte trepte ale vieții publice.

Ve puteți dar imaginā, că durerea Academiei cu atāt este mai mare, și de aceea a dispus ca repausatului coleg să i se redice aici busta, care se înfigă în memoria tuturor trecătorilor suvenirea lui, iar pe noi, patru colegi ai lui, ne-a însărcinat ca să-i facem desvōlirea monumentului după cum se cuvine unui bărbat de meritele lui.

Amū primit, însă nu cu bucurie această însărcinare, ci pentru că sūntem datorii a face această, în vederea laborioșei sale vieți. Nu acest monument însă, ci scriptele i vor conservā memoria.

Conduș de idei și sentimente înalte, două mominte ca niște columne de foc în deșert i luminau în tōtă viața lui.

Unul a fost înaintarea-i în șciințe, altul descoperirea monumentelor istorice, fără cari nu se pōte face istoria română și nu se pōte probā continuitatea șederii noastre în această patrie.

Conduș de ideea prima a mers după revoluțiune la Viena, unde dimpreună cu Barnuț și cu verul seu Iosif Hodoș s'a inseris la universitate, apoi a luat diplomă de doctor în Padua, și chiāmat de Grigorie vodă s'a dus în Moldova, și mai târziu dete un avēnt atāt de mare șciinței juridice.

Al doile far al seu a fost istoria, și în special adunarea documentelor istorice. Tot cruceriul și l'a sacrificat el pentru acest scop, dar acesti cruceri se urcă la mii de galbeni, căci multe nopti a petrecut dēnsul neputēnd dormi pentru insulta ce ni se face, contestându-ni-se continuitatea șederii noastre în această patrie.

Consideranța acestor merite a fost motivul, care a dat Academiei Române îndemnul d'a-i aședā acest monument.

Să-i redicām și noi câte unul în inimile noastre, și de aici să propagām meritele lui la fiii și strănepoții nostri!“

După aceste cuvinte, cari stōrseră lacrimile ascultătorilor, întâiu membrii Academiei, apoi tot publicul luā naură și gustā din coliva.

Și în fine ne depărtarām toți, dicēndu-i: Fie-i țerina ușorā!

*

Sera la opt și 1/2 ore se ținu în localitatea grădinei Hermann

banchetul junimei

dat în onōrea membrilor Asociațiunii, la care se întruni un public cam de 250 ęnși, compus din elita Societății române întrunite în Sibiu, în care puturām salută și vr'o 50—60 de dame.

Rar, doră dela adunarea din Braşov nu s'a putut vedea întrunit aşă frumos şi elegant public românesc.

Veselia fu generală şi bucuria se imprimă pe toate feţele. Şirul toastelor se deschise de către preşedintele junimei dl dr. Absolon Todea pentru monarc, după care urmau mai multe toasturi, apoi se pronunţară o mulţime de alte toasturi. Mai mare efect facură dnii Sion, gen. Davila, Laurianu, Diamandi Manole, Iosif Puşcariu etc.

Petrecerea dură până la 11 ore din noapte.

Aici observ, că constituirea junimei române într-o reuniune, precum s'a proiectat şi pentru care scop s'a şi convocat la Sibiu junimea română cu rang academic, nu se putu face, căci guvernul a interzis acesta.

*

Sedinţa III a Asociaţiunii

se deschise în 29 august la 10 ore în. dem., în localitatea grădinei Hermann, asistând un public destul de mare, în care însă abia vedurăm 2—3 dame.

După citirea unor depeşe de felicitare, comisiunile alese în şedinţa primă raportază.

Din aceste vom scote următoarele: raportul comisiunii pentru revederea socotei cassarului, dl Ioan Roman referă, că aceea s'a găsit în ordine şi se dă cassarului respective comitetului.

Raportul comisiunii pentru propuneri, (raportor dl A. Cosma) stărnii mai lungi discuşuni. Un anonim, M. H. a propus ca din banii adunaţi cu tassa prin biserici a treia parte să se dea Asociaţiunii, nu se primesce, căci şi bisericele au necesităţile lor. Donul dlui preot Vasilie Basarab din Romos care dăruiesce băile dela Geoagiu Asociaţiunii, nu se primesce, căci venitul acestor băi este problematic. Propunerea dlui Andreiu Cosma d'a se înfiinţa o reuniune agronomică, nu se primesce, ci se o facă omeni particulari, afară de Asociaţiune.

Desbătându-se bugetul anului viitor (raportor dl dr. Grigorie Silaşi), întâiu se propuse ca premiul de 150 fl. anunţiat pentru esplicarea legii comunale să se dea dlui Iosif Pop jude r. în Braşov care publicase o lucrare în materia acesta. Dar propunerea nu se primi.

*

În şedinţa IV a Asociaţiunii,

deschisă după miezăzi la 4 ore se continuă desbaterea bugetului anului viitor. Din acesta însăsemnăm următoarele decisiuni:

Suma ce se poate împarti, este 5344 fl. 22 cr. Acesta se va da: pentru secţiunile ştiinţifice 200 fl., pentru foia Asociaţiunii 650 fl. şi remunerarea redactorului ei secretariul I 400 fl., la acest punct se sculă dl George Bariţ şi declară, că nu primesce 400 fl., ci numai 300 fl., iar a patra sută să se dea ca două stipendii de câte 50 fl. la două fete orfane, ceea ce se primi cu vivate, decizându-se, la propunerea dlui Babeş, ca acele stipendii să porţe numirea stipendiile dlui G. Bariţ; pentru procurarea de cărţi pe sēma bibliotecii Asociaţiunii 100 fl., remuneraţiune pentru secretariul Asociaţiunii 300 fl., remuneraţiune pentru bibliotecarul şi arhivarul Asociaţiunii 60 fl., spese de cancelărie 100 fl., chiria pentru localul cancelăriei Asociaţiunii 100 fl., pentru un scriitor în cancelăria Asociaţiunii 150 fl., pentru un servitor de cancelărie 180 fl.; ca stipendii: 2 de câte 60 fl. pentru tineri seū tinere, cari vor învăţa la vr'un institut de meserie seū industrie în patrie 120 fl., un stipendiu pentru un student de agromie la vr'un institut din patrie 60 fl., două stipendii à 70 fl. pentru studenţi la şcole reali 140 fl., un stipendiu pentru un student la o şcolă comercială 70 fl., un stipendiu pentru un student la vr'un gimnasiu 70 fl., un stipendiu de 200 fl. pentru o elevă de pedagogie, şi 200 pentru tineri în şcolă de cultură în lemn, două sti-

pendii pentru 2 ascultători de pedagogie în patrie à 60 fl. — 120 fl., un stipendiu pentru un gimnasist din fostul comitat Doboca 60 fl., un stipendiu pentru un gimnasist din fundaţiunea N. Marinovicu 60 fl., un stipendiu pentru un gimnasist din fundaţiunea Galiană 60 fl., un ajutor pentru un gimnasist din fundaţiunea E. D. Başota 20 fl., două ajutore pentru meseriaşi din fundaţiunea Tofalēnă câte de 20 fl. — 40 fl., ajutore pentru învăţacei şi sodali de meserie 200 fl., pentru ajutorarea şcolilor populare confesionale în genere 500 fl. recomăndându-se în deosebi şcolă din Lăpuş şi cea de fetiţe din Cămpeni şi şcolă conf. din Şimleu, 100 fl. pentru tineri cari vor studia şi vor a se perfecţiona în artele frumoşe, 800 fl. pentru spese extraordinare.

Raportorul comisiunii pentru înscriere de membri şi încassare de taxe (raportor dl Anania Trombiţaş) raportază, că la acesta adunare s'a încassat 660 fl.

Secretar II în locul repausatului dr. Iosif Hođoş se alege dr. Barcianu cu majoritate de un vot contra propopului Ioan Popescu.

Viitorea adunare generală se va ţine în oraşul Deş. După aceste adunarea se încheiă.

*

De seră se va ţine *bal*.

Măne va avē loc o conferinţa pentru înfiinţare unei societăţi de agricultură.

Tot măne se va face excursiune la Reşinari, decă timpul va fi favoritor, căci timpul s'a schimbat şi a început să plouē.

O cercetare în temniţa.

Presentam cetitorilor nostri un tablou interesant, care s'a prelucrat de multe ori prin pictorii diferiţi, şi totuşi nu şi-a perdut încă efectul, ci ne emoţionează totdeauna decă ni se presinta. E o scena din cea mai renumita temniţa a Parisului, din Mazas.

Bietul delincuent, care geme între pereţii închisorii sale, a primit licenţa a vedea pe femeia şi pruncul seu, pe care i-a lăsat acasă lipsiţi de ori ce scut, şi cari au sosit spre a-l cerceta.

Grosul în care i s'a acordat convorbirea cu ai sei, este proveđut cu graţie de fer, şi-şi primesce lumina debilă de sus, prin cēta ce se respăndesce astfel, împrumutând celei o faţă şi mai tristă. La spate se vede carcerariul, care grigescce prin o ferestuţă, ca delincuentul periculos se nu pōtă pregati atari încercări de scapare.

Faţa prinsoneriului esprime o durere şi emoţiune cumplită, când îşi întinde braţul prin graţie pentru a-şi îmbrăcişa pruncul. Sērmănul prunc nu înţelege situaţiunea, şi privesce uimit pe părintele seu despartit de dēnsul prin graţie de fer.

Memoria acestui moment il va petrece până la mōrte, ca şi un vis greu, neguros şi apesător, când dēnsul şedea în braţele mamei sale care suspină şi plāngea acoperindu-ş faţa, şi când la întrebarea sa: „Tatucă, de ce nu vini acasă la noi, cari te iubim atât de mult? Pentru ce remāni în locul acest trist, închis cu graţie de fer, ca şi o fieră selbatică?“ în loc de respuns se întâlneşte cu privirea durerōsă şi plină de iubire a părintelui seu.

Tabloul e plin de simţ şi de un efect dramatic, şi nu se pōte numi o copią simplă a tablourilor de asemenea materia, de cari diferesce prin o idea nouă şi prin amestecarea elemintelor nouē.

Mama plāngēndă, pruncul uimit, faţa durerōsă a prinsonerului confrânt de greutatea crimei sale, şi capul spionator al carcerariului moros încungiturat de o cēta abia petruñdētōria, caracterisēză din destul situa-

țiunea, și face superflua ori ce esplicare. Tabloul vorbesce de sine.

—v—

C e e n o u ?

Conferința regnicolară a învățătorilor, încheiată în săptămâna trecută, n'a produs multă bucurie pentru cei 7 învățători români, cari cugetară că este bine să se presinte acolo, de aceea nu credem să se mai ducă vr'un învățător român la adunările viitoare. Dintr'un raport lung ce ni stă la dispozițiune, vedem că conducătorii au făcut toate pentru ca pe bieții învățători să-i imbete cu apă rece, li-au dat banchet, i-a dus în esposițiunea unghurească, i-a lăsat să țină cuvântări lungi, toate li s'a făcut pe plac, și învățătorii se aflară atât de bine, încât nici nu băgară de seamă, că vorară tot ce-a poftit guvernul. Adunarea s'a împărțit în mai multe secțiuni, și anume : secțiune pedagogică, didactică-metodică, a ordului și pedepselor de școlă, a obiectelor și recvisitelor de școlă, a fondului Eötvös, comisiunea pentru organizarea reuniunilor și conferințelor învățătoresci, și în fine secțiunea pentru diverse cauze. S'a decis ca în fie-care comitat să se înființeze un **museu**, în care să se adune toate obiectele pedagogice și metodice-didactice, precum și toate studiile ce se propun în școlile din patrie; să se înființeze casse de economii școlare și biblioteci școlare. În privința propunerii limbii magiare, s'a decis ca lângă școlile nemagiare să se înființeze școli magiare de băieți, și limba unghurească să se propună îndată în anul prim. Dintre români în secțiune s'au opus dnii Trif și Cardoso, în adunare dl Ioan. Însădar! Lasciate ogni speranza che voi antrate!

Despre emisarii români și violarea graniței. De câteva săptămâni diuarele unghuresci au început să alarmeze lumea, că prin Transilvania umblă emisarii români, cari pregătesc o rescolă, și că s'au și violat teritoriul granița austro-unghurească în Transilvania. La toate aceste „Românul” răspunde printr'un articol care se încheie astfel : „Să se liniscască foile germâne și maghiare! România n'a avut, nici nu va avea o politică ostilă vecinilor sei. Ea își așază interesele și drepturile sale. Ietă tot. Nici amenințările, nici ispitele n'o vor distrage din calea dreptății, calea cea mare care ne-a dus unde sântem”.

DI V. Alecsandri a adresat membrilor „România Jună” o frumoasă scrisoare de mulțămire pentru ovațiunea din 4 iulie. Acea scrisoare încheie cu aceste cuvinte : „Înainte, înainte, scumpă Junime română! Fie ca ultimii pași ce-mi rămân de făcut să fie întovărășiți și susținuți de resunetul faptelor Tale triumfale! Veteranul ce ș-a implinit datoria către patrie, admiră cu mândrie legiunile tinere, cari i succedază pe câmpul luptei unde ele sânt chemate a culege lauri”.

Costumul românesc la Mehadia. Mai multe dame române din Bucuresci, între cari dōmnele Antimescu, Braboveanu și Hübisch, petrecând sezonul de băi la Mehadia, au apărut în parc și sēra în salonul de danț în costum național român. Toți străinii au admirat frumseța costumului românesc, și în deosebi, renumitul pictor Makart, care asemenea petrece acolo, nu s'a putut sătura în dēstul de farmecul portului nostru. El a rămas cu totul încântat, și a declarat, că va face un tablou, reprezentând pe cele trei dōmne în costumul național.

Români în străinătate. Cetim în „Bin. Publ.” din Bucuresci : Anul acesta mai mult de cât ori-care altul, a favorizat plecarea în străinătate a unui număr foarte mare de Români. Pe de o parte căldurile tropi-

cale ce am avut, pe d'altă parte căștigurile lesnicōse a mulți au realizat prin afaceri de bursă cu rentă, acțiunile băncii naționale, drumurile de fer, etc. au îndemnat și au permis ca decimi de mii de familii să părăsescă capitala și toate orașele de frunte spre a pleca în străinătate în băi, la ape minerale, la aer curat, la mare. Ostentivii Trouville, Etretat, Biariz, Arcachon, Vichy Spa, Mont-d'or, Carlsbad, Marienbad, Franzensbad, Gleichenberg, Ems, Ischl, Mehadia și altele din străinătate, Pucioasa, Balta, Alba, Lacul-Sărat, Călimănesci, Slănicul din țeră, toate băjbăiesc de Români, aflați pretotindeni în mare număr. Proprietari, arendași, bancheri, comercianți de toate categoriile, profesioni liberele, literați, într'un cuvânt reprezentanții tuturor stărilor sociale cu ore care dare de mână, se găesc pretotindeni dar mai cu seamă prin străinătate.

Un hoț îndrăzneț. În noptea de 6—7 ale curelei, dice „Ecol Brăilei”, când trecea trenul accelerat printre stațiile Cilibica-Făurei, individul Dimitrie Rădulescu se strecură cu ajutorul unei chei, ce avea la sine, în un vagon de clasa I. Aci dă peste dl Ștefan Belu, care, obosit, adormise pe o canapea și vedēnd că nu se destēptă, căută a-l pungăși. Depărtă mai înainte tot ce avea lângă dēnsul, pălăria, baston, pardesiu, apoi cu o mână sigură, cum credea el, voi a-i scote cēsornicul din busunar, ier cu cealaltă a-i desface lanțul de la giletă. Aci norocul îl părăsi, căci dl Ștefan Belu deșteptându-se și vedēnd pericolul în care se aflase, se repeși asupra-i, și după o luptă de câte-va minute hoțului i succede a eși din vagon rămāind dl Ștefan Belu cu o parte din haina-i veche și slabă în mână. În momentul acesta să dă alarmă și numitul pungăș se găsi tupilat lângă unul din parapetele vagonului. El fu predat poliției locale, unde i se face cercetarea.

Necrolog. *Adolf Hertz*, vechiu director al băncii „România”, a murit la Gastein în 18 august.

Cronica lumii.

Congresul internațional geografic se va deschide la 15 septembrie în Veneția. Acesta are să fie al treilea congres. Primul s'a ținut la Anvers în 1871, al doilea la Paris în 1875. De odată cu congresul acesta, în Veneția se va deschide și o esposiție geografică internațională. Congresul se va închide la 22, esposițiunea însă va ținē dela 1—30 septembrie. Președinta de onōre a congresului s'a oferit regelui Italiei, care a și primit-o; președinta efectivă este dată prințului Toma-Albert-Victor de Savoia, duce de Genua, fratele regiunei, care e de 27 ani și jumătate. Orașul a votat pentru congres și esposițiune 10,000 lire, ier provincia un ajutor de 3000 lire. O esposițiune a artii antice și moderne și a artii aplicate la industrie se va deschide în întâiele zile din luna lui septembrie.

Luminatul electric. Ulițele și piețele cele mai însemnate din Stockholm vor fi în curēnd iluminate cu lumină electrică. În acest oraș, pe care posițiunea sa pitorēscă în mijlocul apelor magnifice, care îl străbat de toate părțile, l'a făcut să se supranumescă Veneția de Nord, se va face instalările iluminatului cu electricitate în cele două părți, despre partea mării și a lacului Maelar, unde este o mișcare continuă de navigațiune și în partea despre Sud unde orașul propriu dis se rădică în forma de amfiteatru. Este vorba asemenea d'a se ilumina teatrul și frumosul palat regal, edificiu care domină întregul oraș.

Proprietar, redactor răspundător și editor :

IOSIF VULCANU.